

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี จังหวัด
ร้อยเอ็ด สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี จังหวัด
ร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี จังหวัด
ร้อยเอ็ด โดยศึกษาจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้าน
นิเวศน์ทั้งหมดจำนวน 48 คน มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็น
คำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขต
พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตอนที่ 4 เป็น
แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะและแสดง
ความคิดเห็นอย่างอิสระ

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชากร พบว่า ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.58 ช่วงอายุ 51-60 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.83 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.33 สถานภาพสมรสมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.42 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 3-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.42

2. ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและด้านการยอมรับนับถือ

4. ผลการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

4.1 ด้านการยอมรับนับถือ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดในเชิงบวก

4.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดในเชิงบวก

4.3 ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดในเชิงลบ

4.4 ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดในเชิงบวก

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีความข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ เรียงจากมากไปน้อย คือ ควรมีการกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ ให้นำหน่วยงานของรัฐสนับสนุนสิ่งของ สิทธิประโยชน์ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านควรได้รับอย่างเต็มที่ เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้ความรู้ คำปรึกษา แนะนำ ดูแลการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างใกล้ชิด สม่ำเสมอ และควรมีการจัดประชุมอบรมเพิ่มเติมความรู้อย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้มีประเด็นที่สำคัญควรแก่การนำอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานที่ว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจใน

การปฏิบัติงานจากมากไปน้อย คือ ท่านคิดว่างานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำให้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ($\mu = 4.04$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะใจรัก ($\mu = 3.94$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้านและผู้อื่น ($\mu = 3.94$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะต้องการได้รับสิทธิพิเศษ สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ จากทางกรม ($\mu = 3.92$) ในชุมชนที่ท่านรับผิดชอบอยู่ชาวบ้านส่วนมากยินดีรับบริการสาธารณสุขหรือคำแนะนำทางด้านสุขภาพจากท่าน ($\mu = 3.90$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะเกรงใจเจ้าหน้าที่ ($\mu = 3.90$) งานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำให้ท่านได้รับการยอมรับนับถือและยกย่องชื่นชมจากบุคคลอื่น ($\mu = 3.85$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะต้องการหาประสบการณ์ ($\mu = 3.81$) การให้การรักษาพยาบาลแก่ชาวบ้านทำให้ท่านมีความสุข ($\mu = 3.79$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะต้องการช่วยเหลือสังคมและเป็นงานที่เหมาะสมกับนิสัยตนเอง ($\mu = 3.75$) ท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะต้องการการยอมรับนับถือในสังคม ($\mu = 3.73$) และท่านเห็นว่าการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นงานที่มีเกียรติเพราะได้ช่วยเหลือสังคม ($\mu = 3.63$) สอดคล้องกับสายหยุด สมพมิตร (2550 : บทคัดย่อ) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจมีผลต่อการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปกครอง บังคับบัญชา มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ด้านบรรยากาศในที่ทำงาน ด้านลักษณะงาน ด้านค่าตอบแทน และสวัสดิการตามลำดับ โดยมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจของพนักงานธนาคารออมสินในเชิงบวก เป็นไปได้ว่าการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเกิดจากแรงจูงใจ คือ แรงจูงใจภายนอก โดยในบางครั้งทำสิ่งใดเพื่อหวังให้คนอื่นหวังคำชมหรือการยอมรับ แต่ถ้าเมื่อใดมีความสุข ความพอใจ ก็จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแม้เมื่อไม่มีใครเห็น ไม่มีใครชมก็ยังมี ความพอใจที่จะทำ การปฏิบัติงานดังกล่าวนี้เป็นไปเนื่องจากแรงจูงใจทางกายภาพเป็นผลมาจากความต้องการที่สำคัญ ๆ ซึ่งได้แก่ ความหิว ความกระหายและความต้องการ แรงจูงใจทางจิตใจเกิดจากความต้องการพื้นฐานทางจิตใจ เช่น ความรัก ความอบอุ่นและเกิดจากการถูกสิ่งเร้าในสังคมมากระตุ้น สอดคล้องกับสุชาติ จรประดิษฐ์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานปฏิบัติการฝ่ายผลิต บริษัทฟิลิปส์เซมคอนดักเตอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการฝ่ายผลิตมี

ความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณลักษณะงานอยู่ในระดับมาก และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่า พนักงานปฏิบัติการฝ่ายผลิตที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันและปัจจัยคุณลักษณะงานในแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด รายด้านและภาพรวม ได้ผลการศึกษาดังข้อ 2.1 – 2.4 ดังนี้

2.1 ด้านการยอมรับนับถือ พบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการยอมรับนับถือโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือเป็นสิ่งที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมุ่งหวังให้เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮอรัชเบอร์ก คือ ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยกระตุ้น ด้านการยอมรับนับถือ คือ การได้รับการยกย่องชมเชยยอมรับนับถือหรือได้รับการแสดงความยินดีจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานหรือนุคคลอื่นทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ปัจจัยนี้มักจะเกิดขึ้นควบคู่กับความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ก็เช่นเดียวกันคือต้องการให้ชาวบ้านในชุมชนให้การยกย่อง การยอมรับนับถือท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ การให้บริการสาธารณสุขหรือคำแนะนำทางด้านสุขภาพจากท่าน จึงทำให้ระดับความคิดเห็นด้านการยอมรับนับถือเป็นปัจจัยที่มีผลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ อาจเป็นไปได้ว่าการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือการประสานงานจากหลายฝ่ายทั้งระหว่าง

ผู้ปฏิบัติงานกับผู้บังคับบัญชา ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้รับบริการ หรือผู้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก คือปัจจัยจำจุนหรือปัจจัยสุขอนามัย ในประเด็นความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน คือ เป็นการติดต่อสื่อสารทั้งทางกิริยาและวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ไม่ว่าจะ เป็นความรักความสามัคคี การยอมรับนับถือ

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน อาจเป็นไปได้ว่าด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นพื้นที่ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความชำนาญ ความคุ้นเคยและมีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงานอยู่ในชุมชนเดียวกันรู้จักกัน เครื่องมือเครื่องใช้หน่วยบริการ และที่ปรึกษาด้านสาธารณสุขที่อยู่ใกล้

2.4 ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นเดียวกัน อาจเป็นไปได้ว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านสาธารณสุขของรัฐบาล ทำให้การดำเนินงานด้านสาธารณสุขของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องมีการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ การให้คำแนะนำ เสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข การเพิ่มเติมองค์ความรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2.5 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม ผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เป็นไปได้ว่าอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งสำคัญลำดับที่หนึ่งเพราะเป็นสิ่งที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะต้องเกี่ยวข้องมากที่สุด ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขเป็นปัจจัยรองลงมา เพราะการดำเนินงานต่าง ๆ มาจากนโยบายของผู้บังคับบัญชา แต่ละระดับและการประสานร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญน้อยเมื่อสองปัจจัยแรกดำเนินมาด้วยความเรียบร้อย เพราะปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานคือพื้นที่ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความคุ้นเคยมาก สุดท้ายคือด้านการยอมรับนับถืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านถือว่าเป็นสิ่งสำคัญน้อยที่สุดในการปฏิบัติงานเนื่องจากงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นงานอาสาไม่มีค่าตอบแทน โดยเจตนาารมณ์ของผู้ที่จะมาปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านนั้นต้องคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

3. ผลการทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ตามสมมติฐานการศึกษาได้ผลการศึกษาดังข้อ 3.1 – 3.4 ดังนี้

3.1 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการยอมรับนับถือ พบว่า แรงจูงใจการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ด้านการยอมรับนับถือมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ($\rho = 0.149$ ค่า ρ อยู่ระหว่าง 1 ถึง -1) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านการยอมรับนับถือมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยหากปัจจัยด้านการยอมรับนับถือมีผลต่อการปฏิบัติงานมากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากเช่นเดียวกัน หากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นตามไปด้วย

3.2 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน พบว่า แรงจูงใจการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

เพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์กัน เชิงบวก ($\rho = 0.122$ ค่า ρ อยู่ระหว่าง 1 ถึง -1) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยหากปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานมีผลต่อการปฏิบัติงานมากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากเช่นเดียวกัน หากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นตามไปด้วย

3.3 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน พบว่า แรงจูงใจการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันเชิงลบ ($\rho = -0.022$ ค่า ρ อยู่ระหว่าง 1 ถึง -1) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยหากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น แรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยลง แต่หากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยลง

3.4 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอวังนบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข พบว่า แรงจูงใจการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ($\rho = 0.299$ ค่า ρ อยู่ระหว่าง 1 ถึง -1) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยหากปัจจัยด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขมีผลต่อการปฏิบัติงานมากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากเช่นเดียวกัน หากแรงจูงใจในการปฏิบัติงานก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นปัจจัยด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุขก็จะมีผลต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสังเกตที่จะได้นำไปเสนอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ อันอาจเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายหรือวางยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ซึ่งหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจะต้องรักษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้อยู่ในระดับมาก และพยายามเพิ่มระดับแรงจูงใจให้สูงขึ้น ซึ่งพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทำให้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพราะใจรัก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เห็นว่าการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นงานที่มีเกียรติเพราะได้ช่วยเหลือสังคม

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2.1 ด้านการยอมรับนับถือ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชาวบ้านในชุมชนให้การยกย่อง ชมเชยท่านเมื่อท่านสามารถให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือกับท่านในการปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขเป็นอย่างดี และท่านได้รับการยกย่อง ให้กำลังใจจากผู้นำชุมชน เมื่อท่านปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบรรลุผลสำเร็จ

1.2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านกับเพื่อนร่วมงานมีความรัก สามัคคีกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีความรู้สึกดีกับเพื่อนร่วมงาน

1.2.3 ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขนาดของพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับจำนวนอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน

1.2.4 ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขคอยให้คำแนะนำ เสนอแนะหรือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่ท่าน อยู่เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การติดตามนิเทศงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีประโยชน์และเป็นในการปฏิบัติงานของท่าน

1.3 การทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ด้านคือ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและด้านการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาดังนี้

2.1 ศึกษาปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละด้าน มีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง

2.2 ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

2.3 ศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน